

**การพัฒนาเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทย
สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น**

**Developing Songs for Learning Social Studies and Thai Language
for Lower Primary Students**

Corresponding author¹,
suttinee_thesis@hotmail.com¹

ศุทธิณี หางแก้ว¹, นาทยา ปิลันธนานนท์²
Suttinee Hangkaew¹, Nataya Pilanthanond²

Received: September 17, 2018

Revised: November 7, 2018

Accepted: November 30, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเพลงประกอบการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น รวมทั้งประเมินผลการนำเพลงที่แต่งขึ้นไปใช้กับนักเรียน วิธีดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยจากเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย และสรุปข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) เพลงประกอบการเรียนการสอนที่แต่งขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีมาก 2) นักเรียนเกิดการเรียนรู้หลังใช้เพลงสูงกว่าก่อนการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเพลงประกอบการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาเพลง / เพลงประกอบการเรียนการสอน / สังคมศึกษาและภาษาไทย

ABSTRACT

The purpose of this research is to develop songs for learning Social Studies and Thai language for lower primary students and to evaluate the use of composer songs. Research paper was employed as a research methodology. Basic statistics, mean and descriptive conclusion were utilized, The research found out that 1) Songs used as teaching materials are effective at very high level. 2) Students have learned better from the materials 3) Students have a positive satisfaction about songs being used at very high level.

Keywords : Songs Development/ Songs for Learning / Social Studies and Thai Language

¹ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทนำ

ระบบการศึกษาในประเทศไทยที่ผ่านมา มีความพยายามในการยกระดับมาตรฐานทางการศึกษาของเด็กและเยาวชน เพื่อให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เนื่องจากในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทยในแต่ละปี ผลที่ออกมามักอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน แม้ประเทศไทยจะมีการทุ่มงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโครงการเรียนฟรี 15 ปี รวมถึงโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตรครุ 5 ปี) การประเมินวิทยฐานะ แต่เหตุใดปัญหาการศึกษาของเด็กไทยยังมีการประเมินว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งปัญหาด้านการเรียนของเด็กไทยในปัจจุบันอาจวิเคราะห์ได้ว่ามาจากหลายประการ

ปัญหาด้านตัวผู้เรียน ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กมีผลการเรียนอ่อนลง มาจากความสนใจของตัวเองที่ พบว่า เด็กให้ความสนใจเรื่องของเกมและสื่อเพื่อความบันเทิงมากขึ้น ทำให้ความสนใจในการศึกษาหาความรู้ลดน้อยลง ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นครอบครัวเดี่ยว พ่อแม่ทุ่มเวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงาน และใช้เทคโนโลยีเลี้ยงดูเด็ก เช่น ชี้อทีวี ชี้อเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ลูกเล่นอยู่บ้าน เพราะคิดว่าดีกว่า ปลอดภัยกว่าที่จะให้ลูกไปเล่นนอกบ้าน ผู้ปกครองไม่ห้ามปรามเมื่อเด็กต้องการเล่นเกมหรือดูโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาไม่เหมาะสม หรืออยู่ในช่วงเวลาที่ ไม่เหมาะสม อีกทั้งการล้มกฎระเบียบที่มีไว้เพื่อควบคุมพฤติกรรมการเล่นเกมและดูโทรทัศน์ เพียงเพื่อต้องการให้ลูกสงบและอยู่บ้าน

ปัญหาด้านครูผู้สอน การฝึกฝนเรียนรู้ของครูให้เท่าทันศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อจะไปสอนให้ทันกับเทคโนโลยีและความรู้ใหม่ ๆ โดยที่ผ่านมาสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เปิดเผยผลการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ซึ่งพบว่า มีสถาบันการศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองผล คิดเป็นร้อยละ 19.59 โดยในเบื้องต้นพบว่าสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรอง มีปัญหาสำคัญมาจากคุณภาพครูเป็นปัจจัยสำคัญ โดย รุ่ง แก้วแดง (2544: 134) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าถ้าครูมีความรู้ ความสามารถ เสียสละ และตั้งใจ สอนสั่งผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ จะช่วยเสริมสร้างให้เด็กไทยเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี เก่ง ฉลาด มีศักยภาพ มีความสุข และสามารถแข่งขันกับทุกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาด้านวิธีการสอน ครูยังคงใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยาย โดยมุ่งเน้นการให้ความรู้รายละเอียด เนื้อหาสาระทางวิชาการในเวลาอันรวดเร็ว นักเรียนไม่ได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ได้มุ่งเน้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยเกรงว่าจะทำให้เสียเวลาและสอนไม่ทันตามหลักสูตร ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนไม่เห็นความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนกับโลกของความจริง และไม่เห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียน (วันเพ็ญ วรรณโกมล 2544 : 19-22)

ปัญหาด้านสื่อการสอน สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบของระบบการสอน พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 อธิบายว่า สื่อการสอน หมายถึง วิธีการ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เป็นสื่อในการศึกษา ที่จะช่วยให้บทเรียนที่ยากและซับซ้อนกลายเป็นเรื่องง่ายต่อความเข้าใจ เพราะฉะนั้นการใช้สื่อการสอนประกอบจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ครูผู้สอนจะต้องรู้จักและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แต่ในปัจจุบันครूमักขาดสื่อหรือไม่ใช้สื่อ รวมทั้งขาดแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลาย ขาดสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ขาดสื่อที่สร้างสรรค์ที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ให้เด็กเกิดความรู้ กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้

การจัดการเรียนการสอนที่ดีนั้น จะต้องเข้าใจพื้นฐานด้านพัฒนาการของผู้เรียนและจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียน ในวัยที่สอนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา เป็นวัยที่เริ่มต้นการศึกษาวิชาความรู้ แต่พบว่ารูปแบบการเรียน การสอนเด็กกลุ่มประถมศึกษายังเป็นระบบ 70:30 คือ เรียนในตำรา 70% และทำกิจกรรม 30% ทั้งที่การจัดการศึกษาที่ เหมาะสำหรับนักเรียนวัยประถมศึกษาต้องจัดการศึกษาที่เรียกว่า “เรียนปนเล่น” (สมพงษ์ จิตระดับ, 2554) โดยครูเป็นผู้ ส่งเสริมให้เด็กเกิดสถานการณ์แห่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามความต้องการของเด็ก

วิชาสังคมศึกษานับเป็นวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ครั้งอดีตแล้วและเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน นับเป็น วิชาที่มีความสำคัญวิชาหนึ่งในหลักสูตรที่ให้นักเรียนเรียนตลอดจนจบหลักสูตร วิชาสังคมศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็น พลเมืองดีของสังคม และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคมได้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติและภูมิใจในความเป็นไทย ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้ระบุความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาไว้ว่า “กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัว ตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลาตามเหตุ ปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้นยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรมสามารถนำ ความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศและสังคมโลก” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ขณะเดียวกัน วิชาภาษาไทยเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการศึกษาวิชาอื่น ๆ เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อ สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญใน การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

แต่ในความเป็นจริงแล้ว สภาพการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคคือ วิชาสังคมศึกษามีเนื้อหาวิชา ค่อนข้างมาก ครูเน้นการเรียนการสอนแบบท่องจำ ขาดเทคนิคการสอนที่น่าสนใจกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ของ วิชาสังคมเป็นการบรรยายทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา (ยุพิน พันธุ์ดิษฐ์, 2554)

เช่นเดียวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยพบปัญหาและอุปสรรค คือ ครูขาดทักษะการสอนการสื่อสาร ขาดความเข้าใจเรื่องจิตวิทยาการสื่อสาร ใช้วิธีสอนแบบเดิม ๆ เน้นสอนแต่โครงสร้างภาษา หลักภาษาทำให้เด็กรู้สึกถึง ความเบื่อหน่าย ครูมักจะยึดแต่ตำราเป็นสื่อหลักในการสอน จึงทำให้นักเรียนขาดความสนใจได้ง่าย นักเรียนไม่ชอบเรียน ภาษาไทย เพราะครูขาดสิ่งจูงใจในการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ นอกจากนี้ นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดี ต่อภาษาไทย ไม่สนใจเรียน หันไปสนใจเรียนวิชาอื่นโดยคิดว่าภาษาไทยไม่สำคัญ ไม่ต้องเรียนก็พูดได้แล้ว อีกทั้งยังรู้สึกว่า ภาษาไทยเป็นวิชาที่ยากต้องท่องจำมาก ค่ะแนนน้อย (นฤมล พิฒประยูร, 2547)

ในชีวิตประจำวัน เพลงช่วยผ่อนคลายความเครียด ทำให้สนุกสนาน และสื่อความหมายตามวัตถุประสงค์ของ ผู้ประพันธ์ เพลงเพื่อชีวิตหลาย ๆ เพลงสะท้อนปัญหาของสังคมหรือให้แง่คิดในการดำรงชีวิต เพลงที่เกี่ยวข้องกับศาสนาจะ ให้คุณค่าด้านคุณธรรม เพลงประกอบการสอนก็เช่นเดียวกัน สิริพัชร ใจเจริญ (2550 : 29-30) กล่าวว่า การใช้เพลง ประกอบการสอนจะช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนในการเรียน ช่วยให้

จดจำเนื้อหาและประทับใจความรู้สึกไว้ได้นาน และช่วยทำให้บทเรียนดูง่ายขึ้น การใช้เพลงประกอบการสอนในระดับประถมศึกษาที่มีประโยชน์มาก เพราะเด็กในวัยนี้ชอบเล่น ชอบแสดง ชอบร้องเพลง และนอกจากนี้การใช้เพลงประกอบการสอนยังเป็นการช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็กให้มีประสบการณ์กว้างขวาง และช่วยสร้างสัมพันธ์ภาพอย่างเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน

เพลง หมายถึง สำเนียงขับร้องทำนองดนตรี (ราชบัณฑิตยสถาน 2542 : 799) สอนง อินละคร (2544 : 108) กล่าวว่า เพลงเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนจัดให้กับนักเรียนได้เรียนรู้จากเนื้อหา ทำนอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นชีวิตและวัฒนธรรมในแง่มุมต่าง ๆ อีกทั้งยังแนะนำสิ่งสอนในด้านคุณธรรมอันเป็นแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้อีกด้วย นักเรียนจะได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานควบคู่กันไป ชัยวัฒน์ เหล่าสีบลกุลไทย (2549 : 16) อธิบายว่า เพลง หมายถึง สำเนียงขับร้องทำนองดนตรีที่เราก่อทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ตลอดจนเพื่อกิจกรรมทางสังคมอีกด้วย เพลงจึงเกี่ยวข้องกับสำเนียงขับร้อง หรือทำนองดนตรี และเทคนิคการใช้เพลงประกอบการสอนก็จะเกี่ยวข้องกับกลวิธีต่าง ๆ ที่ครูใช้สำเนียงขับร้องและทำนองดนตรีมาให้นักเรียนได้ร้อง หรือครูร้องให้นักเรียนฟัง เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ต้องการให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข สนุกสนาน ร่าเริงแจ่มใส มีชีวิตชีวา ครูจึงต้องพยายามหากวิธีการสอนมากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ มีความกระตือรือร้นต่อการเรียน การใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนจะช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนให้น่าเรียน และสามารถโน้มน้าวจิตใจของผู้ฟังให้คล้อยตามเสียงเพลงนั้น ๆ ได้ กิจกรรมการร้องเพลงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างรวดเร็ว จดจำเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ ทั้งเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่าย เพลงและดนตรีจึงเป็นสื่ออันวิเศษที่ครูจะนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการนำเพลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนมีหลายวิธี เช่น การแต่งเนื้อเพลงและทำนองขึ้นเอง เพื่อให้ตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการสอน การนำเพลงที่ผู้อื่นแต่งและร้องแพร่หลายมาใช้ประกอบการสอน หรือการนำทำนองเพลงที่ง่าย ๆ ได้รับความนิยมแพร่หลายจนคุ้นหูมาแต่งเพลง โดยครูสอดแทรกเนื้อหาที่ต้องการสอนเข้าไปในทำนองเพลงนั้น ๆ (สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์, 2550)

ดังนั้น หากมีการนำเพลงมาเป็นสื่อในการเรียนสังคมศึกษาและภาษาไทยจะเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน สร้างบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้ลดความตึงเครียดระหว่างครูกับนักเรียน หล่อหลอมลักษณะนิสัยและจิตใจของนักเรียนให้อ่อนโยนช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ บุคลิกภาพและด้านสังคมของนักเรียนช่วยพัฒนาทางด้านภาษา โดยฝึกการฟังให้เข้าใจข้อความในเนื้อเพลงพร้อมทั้งเป็นการฝึกการออกเสียงเชื่อมคำและจังหวะไปในตัว ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอน ได้รับความรู้จากเพลง เรียนจากเพลงด้วยความสนุกสนาน และจดจำเนื้อหาในบทเรียนได้นาน

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยด้วยการสร้างสรรค์เพลงที่จะทำให้นักเรียนได้ความรู้ทั้งสังคมศึกษาและภาษาไทยไปในเวลาเดียวกัน ด้วยการเรียนผ่านบทเพลงจากการร้องเพลง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสังคมศึกษาและภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนต่อไปจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เรื่องเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทยสำหรับ

ระดับประถมศึกษาขึ้นไป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้สังคมศึกษาและภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทย ระดับประถมศึกษาตอนต้นที่แต่งขึ้น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นก่อนและหลังการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทย ระดับประถมศึกษาตอนต้นที่แต่งขึ้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทย ระดับประถมศึกษาตอนต้นที่แต่งขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. เพลงประกอบการเรียนสังคมศึกษาและภาษาไทย ระดับประถมศึกษาตอนต้นที่แต่งขึ้นมีประสิทธิภาพระดับดีมาก
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ หลังการใช้เพลงสูงกว่าก่อนการใช้เพลง
3. นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับดีมากต่อเพลงที่แต่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยด้วยการสร้างสรรค์เพลงที่จะทำให้นักเรียนได้ความรู้ทั้งสังคมศึกษาและภาษาไทยไปในเวลาเดียวกัน ด้วยการเรียนผ่านบทเพลงจากการร้องเพลง เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสังคมศึกษาและภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนที่มีประสิทธิภาพของนักเรียนต่อไป จึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เรื่องเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทยสำหรับระดับประถมศึกษาขึ้นไป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้สังคมศึกษาและภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาแต่งเพลงครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมทั้ง 5 สาระ และสาระการเรียนรู้ภาษาไทยทั้ง 5 สาระ ระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแล้วกำหนดประเด็น แนวคิด เพื่อนำมาร้อยเรียงเป็นคำร้องและทำนอง ที่ไม่ให้ซ้ำซ้อนกับเพลงที่เคยมีผู้แต่งไว้มาก่อน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยแต่ละระดับชั้นจัดห้องเรียนแบบลดความสามารถ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบบวิธีจับสลาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนจากเอกสาร งานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์และเว็บไซต์และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้ได้ภาพรวมของหัวข้อและเนื้อหาสาระ

ขั้นตอนที่ 2 แต่งเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทย สำหรับ

นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเพลงประกอบการเรียนการสอนที่มีตามท้องตลาด หรืองานวิจัยที่มีการเผยแพร่ไว้ว่าได้มีการ นำแนวคิด ประเด็นทางสังคมศึกษาและภาษาไทยในเรื่องอะไรที่นำไปแต่งเป็นเพลงประกอบการเรียนการสอนแล้วบ้าง เพื่อ กำหนดแนวคิด ประเด็นที่จะนำมาร้อยเรียงเป็นคำร้องและทำนองที่ไม่ให้ซ้ำซ้อนกับเพลงที่เคยมีผู้แต่งไว้มาก่อน หลังจาก กำหนดแนวคิด ประเด็นแล้ว จึงแต่งเพลงขึ้นมาจำนวน 10 เพลง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินประสิทธิผลของเพลงประกอบการเรียนการสอนที่แต่งขึ้น

ขอบเขตด้านผลการประเมินเพลงที่แต่งขึ้นจะพิจารณาจากการให้

- ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อร้องและทำนอง
- ความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อเพลงที่แต่งขึ้น

ผู้วิจัยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจากประธาน สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ส่งให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความรู้ไปให้นักเรียนทำก่อนฟังเพลง แล้วจึงให้นักเรียนฟังเพลงและฝึกร้อง จากนั้น ประเมิน ความรู้ที่นักเรียนจากแบบทดสอบหลังฟังเพลงอีกครั้งหนึ่งและใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนหลังจาก การใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน
2. ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยแบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 จำนวน 10 คน รวม 30 คนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายแบบวิธีจับสลาก

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. แบบประเมินประสิทธิภาพเพลงประกอบการเรียนการสอนที่แต่งขึ้น ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมิน ระดับประสิทธิภาพเพลงประกอบการเรียนการสอน พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบประเมิน โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับคุณภาพมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับคุณภาพมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง ระดับคุณภาพปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง ระดับคุณภาพน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับคุณภาพน้อยที่สุด

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ที่ได้จากเพลงประกอบการเรียนการสอนที่แต่งขึ้น เป็นการวัดความรู้ความเข้าใจลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 4 ข้อ และแบบทดสอบอัตนัยแบบไม่จำกัดคำตอบ (Extended Response) จำนวน 1 ข้อ โดยมีเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบอัตนัย ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบอัตนัยหลังการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน

คะแนน	หัวข้อประเมิน		
	1	2	3
ความรู้	นักเรียนเขียนแสดงความรู้	นักเรียนเขียนแสดงความรู้	นักเรียนเขียนแสดงความรู้
ที่ได้จากเพลงประกอบการเรียนการสอน	เกี่ยวกับเพลงประกอบการเรียนการสอนที่ฟังไม่ได้	เกี่ยวกับเพลงประกอบการเรียนการสอนที่ฟังได้ แต่อธิบายและขยายความไม่ได้	เกี่ยวกับเพลงประกอบการเรียนการสอนที่ฟังได้ โดยอธิบายและขยายความได้

2. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อเพลงประกอบการเรียนการสอนที่แต่งขึ้น ลักษณะเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมิน ระดับความพึงพอใจต่อเพลงประกอบการเรียนการสอน พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด เกี่ยวกับรูปแบบของแบบประเมิน แบบทดสอบ และแบบสอบถาม
2. กำหนดประเด็นสำคัญที่ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับเพลงประกอบการเรียนการสอน
3. สร้างแบบประเมินประสิทธิภาพเพลง แบบทดสอบความรู้ที่ได้จากเพลง และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อเพลง แล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม
4. นำแบบประเมินประสิทธิภาพเพลง แบบทดสอบความรู้ที่ได้จากเพลง และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อเพลง มาปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอให้ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2560 ถึงเดือนมกราคม 2561 โดยใช้ช่วงเวลาสันทนาการเข้าของนักเรียนแต่ละระดับชั้น สัปดาห์ละ 1 วัน รวม 3 วันต่อสัปดาห์ วันละ 1 เพลง รวม 10 เพลง รวมใช้เวลา 30 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน คำนวณค่าเฉลี่ย และสรุปประเด็นจากแบบสอบถาม โดยการเรียงเรียงข้อมูลเชิงพรรณนา สรุปผลการประเมิน และจัดทำรายงานการวิจัย

ผลการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาแต่งเพลงครั้งนี้เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษาตอนต้น โดยกำหนดประเด็น แนวคิด เนื้อหาการเรียน และความยากง่ายสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น เพื่อนำมาร้อยเรียงเป็นคำร้องและทำนองที่ไม่ให้ซ้ำซ้อนกับเพลงที่เคยมีผู้แต่งไว้มาก่อนรวม 10 เพลง ซึ่งปรากฏเป็นรายชื่อเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 5 เพลง ดังนี้

1. เพลงโอวาท 3 เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงความหมายและหลักการปฏิบัติตนตามหลักโอวาท 3 โดยสอดคล้องกับสาระที่ 1 ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม
2. เพลงสิทธิ เสรีภาพ เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงความหมายของสิทธิและเสรีภาพ และการปฏิบัติตนตามหลักสิทธิ เสรีภาพและมีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมด้วย โดยสอดคล้องกับสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม
3. เพลงสินค้าและบริการ โดยสอดคล้องกับสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงความหมายและการยกตัวอย่างประเภทของสินค้าและบริการ
4. เพลงภูมิปัญญาไทย โดยสอดคล้องกับสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงประโยชน์และยกตัวอย่างสิ่งที่เป็นภูมิปัญญาไทย
5. เพลงฤดูกาล โดยสอดคล้องกับสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงฤดูกาลบนโลก ฤดูกาลของประเทศไทยในภาคต่าง ๆ เนื้อเพลงเป็นการเล่าเรื่องแบบอุปนัยและเป็นเพลงประกอบการเรียนการสอนภาษาไทยจำนวน 5 เพลง ดังนี้

1. เพลงคำ ทร ที่ออกเสียง ซ โดยสอดคล้องกับสระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เนื้อหาของเพลงรวบรวมคำภาษาไทยที่ใช้รูป ทร ในการเขียน แต่ออกเสียง ซ รวมทั้งสิ้น 17 คำ
2. เพลงมารยาทการฟัง โดยสอดคล้องกับสระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงการปฏิบัติตนขณะเป็นผู้ฟังว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร
3. เพลงลักษณะของประโยค โดยสอดคล้องกับสระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงลักษณะของประโยคชนิดต่าง ๆ และยกตัวอย่างประโยค
4. เพลงคำตรงกันข้าม โดยสอดคล้องกับสระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงความหมายและยกตัวอย่างคำตรงกันข้าม
5. เพลงการเล่นไทย โดยสอดคล้องกับสระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงคำร้องและวิธีเล่นของการเล่นไทยต่าง ๆ

ผลการประเมินเพลงประกอบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ		
เพลง	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
โอาท 3	4.80	ดีมาก
สินค้าและบริการ	4.78	ดีมาก
สิทธิเสรีภาพ	4.73	ดีมาก
ภูมิปัญญาไทย	4.83	ดีมาก
ฤดูกาล	4.93	ดีมาก
คำ ทร ที่ออกเสียง ซ	4.43	ดีมาก
มารยาทการฟัง	4.45	ดีมาก
ลักษณะของประโยค	4.45	ดีมาก
คำตรงกันข้าม	4.33	ดีมาก
การเล่นไทย	4.65	ดีมาก

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินเพลงประกอบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินเพลงประกอบการเรียนการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับคุณภาพดีมากในทุกเพลง

ผลการประเมินเพลงโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.21 – 5.00 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า กำหนดขอบเขตของเนื้อหาก่อนนำมาสรุปประเด็นสำคัญ แล้วนำมาแต่งเป็นเพลงโดยใช้ภาษาง่าย ๆ มีความยาวไม่มากจนเกินไป และเลือกใช้ทำนองดนตรีที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จึงทำให้ผลการประเมินเพลงในภาพรวมออกมาดี

ผลการประเมินเพลงประกอบการเรียนการสอนจากแบบทดสอบโดยกลุ่มตัวอย่าง			
เพลง	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	
		ก่อน	หลัง
โอวาท 3	3	2.16	2.73
สินค้าและบริการ	3	2.86	2.96
สิทธิเสรีภาพ	3	1.70	2.60
ภูมิปัญญาไทย	3	2.43	2.80
ฤดูกาล	3	2.00	2.86
คำ ทร ที่ออกเสียง ซ	2	1.06	1.76
มารยาทการฟัง	2	1.53	1.80
ลักษณะของประโยค	4	2.06	3.53
คำตรงกันข้าม	4	3.66	3.90
การเล่นไทย	4	2.93	3.86

ตารางที่ 2 แสดงผลสัมฤทธิ์ จากการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนจากแบบทดสอบโดยกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ หลังการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนในทุกเพลง

ผลการประเมินเพลงประกอบการเรียนการสอนจากแบบทดสอบปลายเปิดโดยกลุ่มตัวอย่าง		
เพลง	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย
โอวาท 3	3	2.10
สินค้าและบริการ	3	2.30
สิทธิเสรีภาพ	3	2.03
ภูมิปัญญาไทย	3	1.96
ฤดูกาล	3	2.76
คำ ทร ที่ออกเสียง ซ	3	2.13
มารยาทการฟัง	3	2.56
ลักษณะของประโยค	3	2.43
คำตรงกันข้าม	3	2.00
การเล่นไทย	3	1.96

ตารางที่ 3 แสดงผลสัมฤทธิ์ จากการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนจากแบบทดสอบปลายเปิดโดยกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ หลังการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนในทุกเพลง

ผลการประเมินเพลงประกอบการเรียนการสอนจากแบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่าง		
เพลง	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
ไอวาท 3	4.31	ดีมาก
สินค้าและบริการ	4.29	ดีมาก
สิทธิเสรีภาพ	4.44	ดีมาก
ภูมิปัญญาไทย	4.29	ดีมาก
ฤดูกาล	4.63	ดีมาก
คำ ทร ที่ออกเสียง ข	4.41	ดีมาก
มารยาทการฟัง	4.22	ดีมาก
ลักษณะของประโยค	4.34	ดีมาก
คำตรงกันข้าม	4.39	ดีมาก
การละเล่นไทย	4.39	ดีมาก

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อเพลงประกอบการเรียนการสอนจากแบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อเพลงประกอบการเรียนการสอนจากแบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับดีมากในทุกเพลง

ผลการประเมินความพึงพอใจจากเพลงโดยกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.21 – 5.00 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และวิชาภาษาไทย โดยผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ และยังไม่เคยมีผู้ใดนำมาแต่งเป็นเพลง นำมาสรุปประเด็นสำคัญก่อนที่จะร้อยเรียงเนื้อหาแล้วนำมาแต่งเป็นเพลง เมื่อนักเรียนได้ฟังเพลงที่แต่งขึ้น พบว่านักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน และผ่อนคลายกับการเรียนมากขึ้น

สรุปได้ว่า ผลการพัฒนาเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นมีประสิทธิภาพในระดับดีมาก เพลงช่วยส่งเสริมและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน และผ่อนคลายกับการเรียนยิ่งขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

ผลการประเมินเพลงโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ากำหนดขอบเขตของเนื้อหา ก่อนนำมาสรุปประเด็นสำคัญ แล้วนำมาแต่งเป็นเพลงโดยใช้ภาษาง่าย ๆ มีความยาวไม่มากจนเกินไป และเลือกใช้ทำนองดนตรีที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จึงทำให้ผลการประเมินเพลงในภาพรวมออกมามีสอดคล้องกับคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533) ที่กล่าวว่าลักษณะเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ควรเป็นเพลงที่มี

เนื้อร้องง่าย ๆ ใช้คำง่าย ๆ เนื้อเพลงไม่ยาวเกินไป มีทำนองและระดับเสียงไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป และลวดลาย ซุติกร (2529) กล่าวว่าเพลงที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ควรเป็นเพลงที่มีเนื้อร้องสั้นได้ใจความ ใช้คำที่เด็กเข้าใจได้ง่าย ทำนองเพลงง่าย จังหวะชัดเจน มีความหมายดีและให้ความรู้แก่เด็ก ซึ่ง Yaross (1982) ได้กล่าวว่าเพลงที่มีคำร้องเพียงเล็กน้อย ทำนองชัดเจน และมีกลุ่มจังหวะซ้ำกัน เพลงประเภทนี้เรียนรู้ได้ง่ายที่สุด และดึงดูดใจอย่างที่สุดด้วย

ผลการทดสอบความรู้จากเพลงโดยกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผลการใช้แบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียน โดยภาพรวมสูงกว่าก่อนเรียนในทุกระดับชั้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้แต่งเนื้อเพลงที่ตรงกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของการเรียน โดยใช้คำง่าย ๆ ที่เด็กเข้าใจได้ง่าย เนื้อเพลงไม่ยาวเกินไป มีทำนองเพลงที่ง่ายต่อการจดจำและสามารถร้องตามได้ง่าย ดังที่ผลงานวิจัยของทิพย์วัลย์ พันธุ์เจริญ (2548) เรื่องการพัฒนาชุดการสอนเพลงภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุลศกศึกษา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้ชุดการสอน เพลงภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการใช้ชุดการสอนเพลง และผลงานวิจัยของพิทยา โพธิ์ทอง (2549) เรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจทางการเรียน เรื่องมาสร้างโลกสีเขียวกันเถอะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการสอนโดยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอน เรื่องมาสร้างโลกสีเขียวกันเถอะสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ Li and Brand (2009) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของเพลงในการเรียนรู้คำศัพท์ การใช้ภาษาและความหมาย ของนักเรียนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็นสามกลุ่มด้วยกัน กลุ่มที่หนึ่ง ใช้เพลงในการประกอบการเรียนการสอนในทุกคาบที่สอน กลุ่มที่สอง ใช้เพลงประกอบการเรียนการสอนเพียงครั้งเดียวของเวลาเรียนทั้งหมด และกลุ่มที่สาม ไม่ใช้เพลงในการสอนเลย ผลการทดลองที่ได้คือ นักเรียนกลุ่มที่หนึ่ง ที่ใช้การสอนด้วยเพลงสามารถเรียนคำศัพท์ได้ดีและมีทัศนคติที่ดีสูงกว่าอีกสองกลุ่ม ส่วนกลุ่มที่มีผลคะแนนรองเป็นอันดับที่สองคือ กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มที่ไม่ใช้เพลงในการสอน และกลุ่มที่มีผลคะแนนต่ำสุดคือ กลุ่มที่สองที่ใช้เพลงสอนเพียงครั้งหนึ่งของระยะเวลาเรียน งานวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า เพลงเป็นสื่อที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับสิริพัทธ์ เจษฎาวิโรจน์ (2550) กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอนจะช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กในการเรียน ช่วยให้จดจำเนื้อหาไว้ได้นาน อีกทั้งยังช่วยทำให้บทเรียนดูง่ายขึ้น และพิมพ์สวัสดิ์ สุขสวัสดิ์ (2521) กล่าวว่า เพลงทำให้ผู้เรียนจดจำเรื่องราวของบทเรียนได้รวดเร็วและง่าย นักเรียนจะเกิดความสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย ทั้งยังช่วยให้บทเรียนนั้นมีกิจกรรม และเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนซึ่งนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นมาก นอกจากนี้ ณรุทธ์ สุทธิจิตต์ (2536) ได้กล่าวว่า เพลงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กมาก ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เพลิดเพลินต่อการฟังเพลงหรือร้องเพลงด้วย เพลงจะช่วยพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพลงที่ใช้สอนเด็กควรให้เหมาะสมกับวัย

ผลการประเมินความพึงพอใจโดยกลุ่มตัวอย่างพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาการเรียนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และวิชาภาษาไทย โดยผู้วิจัยได้เลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ และยังไม่มีการนำมาแต่งเป็นเพลง นำมาสรุปประเด็นสำคัญก่อนที่จะร้อยเรียงเนื้อหาแล้วนำมาแต่งเป็นเพลง เมื่อนักเรียนได้ฟังเพลงที่แต่งขึ้นพบว่านักเรียนเกิดความรู้สึกสนุกสนาน และผ่อนคลายกับการเรียนมากขึ้น ดังที่ผลงานวิจัยของประภัสสร พึ่งอินทร์ (2552) เรื่องการพัฒนาชุดการเรียนการสอนเน้นการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เพลง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจต่อชุดการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจในภาพรวมมากที่สุด และจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจเรียนและสนใจเรียน กล้าแสดงออก และสนุกสนานกับการเรียน และผลงานวิจัยของ Flowers (1998) ได้ทำการวิจัยศึกษาค้นคว้าวิธีการจำคำศัพท์ของนักเรียนโดยผ่านการใช้

เพลงและเปรียบเทียบระหว่างคำศัพท์ที่คัดเลือกมาเฉพาะจากบทเพลงกับคำศัพท์ปกติทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้วิธีการจำคำศัพท์โดยผ่านสื่อเพลงได้อย่างดี และสามารถจำคำศัพท์ที่คัดมาจากเพลงได้เร็วกว่าคำศัพท์ปกติ อีกทั้งผลงานวิจัยของ Klinger (1998) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสอนเพลงให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 39 คนในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าการสอนเพลงโดยวิธีที่บูรณาการเข้ามาสอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสามารถพัฒนาความเข้าใจในด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียน และส่งเสริมความคงทนในการจำของนักเรียนด้วย นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ Cruz-Cruz (2005) ได้ศึกษาผลการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในประเทศสเปนด้วยการใช้ดนตรีและเพลงในการสอนไวยากรณ์และคำศัพท์ พบว่าดนตรีและเพลงสามารถช่วยพัฒนาการเรียนรู้ไวยากรณ์และคำศัพท์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสิริพัชร เจษฎาวชิโรจน์ (2550) ได้กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอนจะช่วยทำให้บทเรียนน่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กนักเรียนในการเรียน ช่วยให้ผู้จดจำเนื้อหาและประทับความรู้สึกไว้นาน และช่วยทำให้บทเรียนดูง่ายขึ้น และโกวิท ชันธศิริ (2520) กล่าวว่า เพลงช่วยพัฒนาความเจริญเติบโตของเด็กในด้านต่าง ๆ เสียงและดนตรีมีอิทธิพลต่อการแสดงออกและการตอบสนองของเด็ก ช่วยพัฒนาความสามารถในทางดนตรีของเด็ก เป็นสื่อการแสดงออกทางด้านอารมณ์ เป็นภาษาหนึ่งที่สามารถสื่อความหมายโดยที่ภาษาพูดไม่สามารถจะแสดงออกได้ อีกทั้งสุนาม พานิช (2531) กล่าวว่า การนำเพลงเข้ามาประกอบการสอนเด็กวัยต่าง ๆ นั้นพบว่ามี การนำไปใช้กับเด็กเล็กมากที่สุด เนื่องจากเด็กในวัยนี้ชอบความสนุกสนาน เป็นวัยที่ชอบเรียนรู้และชอบเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา เพลงจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้เด็ก ๆ มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกายประกอบเพลงได้ นอกจากนี้เพลงจะช่วยพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ในการสอนหากครูมีเทคนิคในการนำเพลงมาสอนสอดแทรกได้ ทุกครั้ง นักเรียนจะมีความสุขในการเรียนมาก อาจใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ทบทวน แก่ความเบื่อหน่ายหรือสรุป นอกจากนี้ สุจิตต์ เพียรชอบ (2531) กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอนช่วยให้นักเรียนเกิดความสุขและสนุกสนานในการเรียน การเรียนวิชาต่าง ๆ วันละหลาย ๆ ชั่วโมง อาจทำให้เด็กเกิดความเครียดทางอารมณ์ การใช้เพลงประกอบการสอนจะช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้อารมณ์แจ่มใสเบิกบาน ทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น เพราะเพลงมีความคล้องจองทำให้จำได้ง่าย และ Griffie (1992) กล่าวว่าเพลงช่วยสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายและสร้างสรรค์บรรยากาศที่สนุกสนานในห้องเรียน เป็นตัวช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษา เป็นอุปกรณ์เสริมตำราเรียนหรือเป็นตำราโดยตัวของมันเองในสถานการณ์การสอนหลายอย่าง ช่วยในการสอนบทสนทนา สอนคำศัพท์ ช่วยในการสอนการออกเสียง ช่วยให้เกิดความคงทนในการจำ มีความกระตือรือร้นในการเรียนและไม่เบื่อหน่ายในการฝึกซ้ำ ๆ อยากรู้ก็ตามมีข้อเสนอแนะ โดยกลุ่มตัวอย่างว่า เสียงทำนองดนตรีที่ค่อนข้างดังกว่าเสียงขับร้อง ทำให้ฟังเพลงได้ไม่ชัดเจนนัก และอยากให้มีการ์ตูน และมีเนื้อร้องประกอบขณะฟังเพลง อยากให้มีเสียงขับร้อง และเครื่องดนตรีที่หลากหลายซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยก็เห็นด้วย และได้แก้ไขในส่วนนี้แล้ว โดยจัดทำในรูปแบบของวีดิทัศน์

ภาพที่ 1 แสดงภาพวีดิทัศน์เพลงประกอบการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำเพลงประกอบการเรียนการสอนไปใช้เสริมในหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับเพลง จะช่วยให้เพลงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ในการใช้เพลงประกอบการเรียนการสอน ผู้สอนอาจใช้ในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นทำกิจกรรมการเรียนการสอน หรือชั้นสรุปก็ได้ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้สอน โดยในงานวิจัยนี้ใช้ในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาเพลงประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ
2. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาเพลงประกอบการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเพลงประกอบการเรียนการสอนสังคมศึกษาและภาษาไทย สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น เป็นโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยแผนพัฒนาศักยภาพบัณฑิตวิจัยรุ่นใหม่ จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2561

บรรณานุกรม

Ministry of Education. (2008). *The Basic Education Core Curriculum 2008*. Bangkok: The Teachers Council of Thailand Publisher. (In Thai)

Kowit Kanthasiri. (1977). *Additional Mannerism: Music and Movements*. Bangkok: Salmuanchon Publisher. (In Thai)

Office of the National Primary Education Commission. (1990). *Experiences Lesson Plan for Young Learners 1*. Bangkok: The Teachers Council of Thailand Publisher. (In Thai)

Chaiwat Laoseupsakulthai. (2006). *Music as a teaching tool and activity arrangement*. Bangkok: Chulalongkorn University Publisher. (In Thai)

Narut Suttajit. (1993). *Behaviour in Teaching Music*. Bangkok: Chulalongkorn University Publisher. (In Thai)

Tipwan Pancharoen. (2005). *The Development of a Song Instructional Package for Teaching English to Matthayom Four Student at Krabyaiwongkusonkitpittayakom School, Ratchaburi Province*. (Master of Education). Department of Curriculum and Instruction Graduate School Silpakorn University. (In Thai)

Narumol Fitprayoon. (2004). Problems in Teaching Thai Languages communicative context. *Academic Journal*, 7(1), 78. (In Thai)

Prapassorn Peungin. (2009). *The Development of an Instructional Package of English Listening and Speaking Skills by Using Songs for Grade One Students of Chaikao Wittaya School, Muang District, Uttaradit Province* (Master of Education). Department of Curriculum and Instruction Graduate School Rajchapat Uttaradit University, Uttaradit. (In Thai)

Pitthaya Phothong. (2006). *A Study of Learning Achievements and Satisfaction on "Let's Make a Green World" of Matthayom Suksa I Student Through the Instructional Activities Based on Games and Songs* (Master of Education) Degree in Secondary Education Srinakarinwirot University, Bangkok. (In Thai)

Pimsawad Suksawad. (1978). *Songs for Children*. Bangkok: Suttisarn Publisher. (In Thai)

- The Royal Institute. (1999). *The Royal Institute Dictionary 1999*. Bangkok: Nanmeebooks. (In Thai)
- Laor Chutikorn. (1986). *Songs and Music for Primary Students*. Nonthaburi: Sukothaithammathirajh University. (In Thai)
- Rung Kaewdang. (2001). *The quality assurance of all education is not difficult*. Bangkok: Wattanapanich. (In Thai)
- Wanpen Wannakomol. (2001). *Development of Social Studies*. Bangkok: Faculty of Education of Thonburi Rajaphat University. (In Thai)
- Sanong Inlakorn. (2001). *Techniques Methods and Innovation for teaching activities organization by Student Centered Learning*. Ubonratchathani: Ubonkit Off set publisher. (In Thai)
- Siripatch Jessadaviroj. (2007). *Teaching Thai Language for Primary Student*. Bangkok: Ramkamhaeng University Publisher. (In Thai)
- Sompong Chitradub. (2011). "Project Supporting Innovation That Create Learning for Prathom Suksa Students 1/2011", 14 March 2011. (In Thai)
- Sujarit Pianchob. (1988). *The Development of Teaching Thai Language*. Bangkok: Chulalongkorn. (In Thai)
- Sumana Panich. (1988). *Getting Children Ready*. Ratchaburi: Chumchonmuangratchaburi School. (In Thai)
- Yupin Pundit. (2011). *A Study of Situation and Problems in Instructional Management based on Basic School Core Curriculum 2008 as Faced by Teachers in Social Studies, Religion and Culture Learning Substance in Secondary Schools, Khon Kaen Province* (Master of Education) Khonkaen University, Khonkaen. (In Thai)
- Cruz-Cruz, Maria Luisa. (2005). *The Effects of Selected Music and Songs on Teaching Grammar and Vocabulary to Second Grade English Language Learners*. Dissertation, Ed.D.: Texas.
- Flower, Patricia J. (1998). Music Vocabulary of First-Grade Children: Words Listed for Instruction and Their Actual Use. *Journal of Research in Music Education*.
- Griffiee, D. (1992). *Songs in action*. Hertfordshire: Phoenix ELT.
- Klinger, Rita. (1998). Approaches to Children's Song Acquisition: Immersion and Phrase-by-Phrase. *Journal of Research in Music Education*, 46(1), 24-34.
- Li, X. and Brand, M. (2009). Effectiveness of music on vocabulary acquisition, language usage, and meaning for mainland Chinese ESL learners. *Music Education*, 36(1), 73-84.
- Yaross, Lillian. (1982). *Speech and Song in Early Childhood*. England: Schott Music.